

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE MEMBRIS ECCLE-||SIAE MILITANTIS,|| TRIBVS LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VII. Idem asseritur ex antiquitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53880)

fuert inuafores, vt plurimum: tamen fuffeffu temporis
 unt vel ipfi, vel fuffeffores eorum legitimi Principes, qui
 populi paulatim confentiunt. hoc modo regnum Francorū
 nunc omnium confenfu legitimum eft, licet initio Franci
 iniufte Gallias occupauerint. Atque idem dici poteft de re-
 gno Hispanico, quod ab inuafione Gothorum cœpit; & de
 regno Anglorum, quod cœpit ab iniufta occupacione An-
 glofaxonum; & de ipfo Imperio Romano, quod à Iulio Cæ-
 fare patriæ oppreffore conftitutum eft; quod tamen poli-
 aded legitimum effe cœpit, vt Dominus dixerit Matthæo
Reddite quæ funt Cæfaris, Cæfari, &c.

CAPVT VII.

Idem afferitur ex antiquitate.

VINTA ratio fumitur ab origine; Nam etfi fub-
 iectio feruilis cœpit poft peccatum Adæ, tamen
 politicus principatus fuiſſet etiã in ftatu inno-
 cētia; & probatur PRIMO, quia etiã tunc ho-
 mo fuiſſet naturaliter animal ciuile, & sociale, ac proinde
 reftore opus habuiſſet.

SECUNDO ex ipſa creatione; nam ideo Deus fecit mul-
 rem ex viro, & non creauit ſimul multos viros, ſed vnũ tan-
 tũ, ex quo omnes alij naſcerentur; vt indicaret ordinem &
 præfecturam, quam inter homines effe volebat, vt Chryſo-
 ſtomus obſeruat hom. 34. in I. ad Corinth.

TERTIO, quia in illo ftatu fuiſſet diſparitas ſexuum, ſta-
 tuum, ingeniorum, ſapientia; & probitatis; ergo & præfectu-
 ra ac ſubiectio; nam in humana ſocietate debuit effe ordo.
 Rectus autem ordo poſtulat, vt inferior à ſuperiore regatur,
 fœmina à viro, iunior à ſeniore, minus ſapiens à ſapientiore,
 & minus bonus à meliore: quod autem hæ diuerſitates tunc
 etiã locum habuiſſent, ſic oſtendi poteſt.

In illo ftatu fuiſſet generatio, vt patet Gen. I. *Crefcite, &
 multiplicamini*, ergo & ſexus diſparitas, quæ neceſſario præ-
 cedit generationem, & diſparitas ætatum, quæ neceſſario ſe-
 quitur generationem, & diſparitas ſapientia; & probitatis,
 quæ ſequitur ætatum diſparitatem; non enim fuiſſent nati
 homines perfecti in illo ftatu, ſed debuiffent paulatim diſce-
 re, &

re, & proficere. Fuissent quidem omnes nati in gratia Dei, & cum maiori cognitione, quàm nunc, vt Augustinus docet lib. i. de Baptismo paruulorum, cap. 38. at sine dubio non fuissent tam perfecti, quàm adulti; & inter ipsos adultos poterant per liberum arbitrium alij magis, alij minus applicari ad discendum.

Denique ingeniorum varietas oritur ex varietate corporum; fuissent autem tunc corpora varia magnitudine, forma, robore, & similibus, vt patet, quia illa corpora non erant exempta à legibus naturæ, & egebant cibo, aëris inspiratione, cœlorum influxibus; fuisset igitur etiam tunc ingeniorum diuersitas. Vide B. Thomam 1. parte, quæst. 96. & 105.

QUARTO inter Angelos est præfectura, & subiectio, cur ergo inter homines non fuisset in statu innocentia? certe Beelzebub dicitur princeps Dæmoniorum, Matth. 12. qui sanè principatum non acquisiuit peccando, sed retinuit quem antè habebat in eos Angelos, qui eum sequuti sunt. & Apocal. cap. 12. dicitur: *Michaël & Angeli eius.* denique Dionysius, cap. 9. cœlestis Hierarchiæ, dicit primam Hierarchiam Angelorum præesse, & imperare secundæ, & secundam terciæ. & B. Greg. hom. 34. in Euang. dicit nomina principatum & dominationum in Angelis, apertè significare, quòd alij aliis præsunt.

Ex his ad argumentum QUINTVM responderetur, nõ pugnare libertatem, in qua creati sumus, cum politica subiectione, sed solùm cum despotica, id est, cum vera & propria seruitute; differt autè politica subiectio à seruili, quod subiectus seruiliter, est, & operatur propter alium; subiectus politicè, est, & operatur propter se; seruus regitur nõ in sui, sed in Domini sui commodum; ciuis regitur in commodum suum, non in commodum magistratus; sicut è contrario Princeps politicus, dum regit populum, non suam, sed populi utilitatem quærit, Tyrannus autem, & Dominus, non populi, sed suam quærit, vt Aristot. docet lib. 8. de moribus, cap. 10. Itaque reuera si vlla est seruitus in politico principatu, magis propriè seruus dici debet qui præest, quàm qui subiectus est, vt docet August. lib. 19. ciuit. ca. 14. & hoc ad literam significat illud Domini Matt. 20. *Qui voluerit inter vos primus fieri, erit omnium seruus;* quomodo Episcopi seruos se ple-

*subiecti seruituti
&
subiecti politici*

plebium suarum, & summus Pontifex seruum seruorum Dei se nominat.

Ad PRIMVM locum ex cap. I. Gen. dico, ibi agi de principatu despotico; sic enim dominari debuit homo piscibus maris, & volatilibus cœli, aliisque animantibus.

Ad SECUNDVM dico, mulierē tam ante peccatum, quam post, sociam & subiectam esse viro; sociam in generatione, subiectam in gubernatione. Illud autem: Sub Viri potestate, non significat quamcunque subiectionem, sed inuoluntariam, & cum tristitia ac timore, qualem vt plurimum experiantur mulieres coniugatae; ita docet B. Augustinus Gen. ca. 37. Neq; enim, inquit, & ante peccatum aliter factam fuisse, decet credere, mulierem, nisi Vir ei dominaretur, & ad eum ipsa seruiendo conuerteretur, sed recte accipi potest hanc seruitutem significatam, quæ cuiusdam conditionis est potius, quam electionis.

Ad TERTIVM, fateor, Cain primū ædificasse materiale ciuitatem, sed non propterea sequitur ibi cœpisse politicum regimen; nam etiam sine ciuitate materiali potest esse Respublica & principatus; neq; negari potest, quin Adam subiecti fuerint filij & nepotes eius.

Ad QVARTVM dico, Augustinum loqui de seruitute propriè dicta, vt ex toto illo capite patet, vbi inter alia sic ait: Conditio seruitutis iure intelligitur imposta peccatori, &c. Neq; obstat quod Augustinus ibidem dicit, inde primi iusti Pastores magis pecorum, quam Reges hominum constituti sunt, vt hinc etiam insinuet Deus, quid postulet ordo creaturarum, & quid exigat meritum peccatorum; nam hoc loco respicit ad abusum nominis regij, quo interdum accipitur pro despotico principatu; nam vt idem Aug. ait lib. 4. de ciuit. Dei, cap. 12. Rex dicitur à regendo & consulendo, non à regnando atq; dominando; & hoc modo Abraā, Isaac, & Iacob Reges dici potuissent: tamen quia factus humanus Regē dici putat à regnando & dominando; vnde est illud Dominus Luc. 22. Reges Gentium dominantur eorum, ideo primi iusti Pastores pecorum potius, quam Reges hominum dicti sunt.

Ad QVINTVM dico, Gregorium nō loqui de principatu politico simpliciter, sed adiuncto metu, & tristitia, & timore, &c. quæ per peccatum iauecta sunt. & cū ait, omnes homi-

nes natura esse æquales, & per peccatum fieri inæquales, & ideo vnum ab altero regi debere, non intelligit homines natura esse æquales sapientia vel gratia, sed æquales in essentia & specie humana; ex qua æqualitate rectè colligitur, nõ debere vnum alteri dominari, quomodo homo dominatur bestiis, sed solum debere vnũ ab altero regi politicè. Vnde ibidem subdit: *Nam contra naturam superbire, est ab aequalibus Velle timeri*; quia verò peccatores per peccatum similes fiunt bestiis, & degenerant ab ea naturæ integritate, in qua creati fuerant; ideo ibidem Gregorius dicit, rectè post peccatum vnum alteri dominari cõpisse, cum terrore minando & puniendo, quod in statu innocentia non fuisset.

CAP V T VIII.

Principatum siue dominium in impiis esse posse.

QUOD SECUNDO loco proposuimus, videlicet principatum in impiis esse posse, facile probare poterimus. Ac primũ occurrit error Armacani, qui lib. 10 quæstionum Armenicarum, cap. 4 docet, titulum præcipuũ dominiorum esse gratiam Dei, siue iustitiam & caritatem: alios autem titulos omnes in hoc fundari, & qui iustitia & gratia Dei carent, nullum habere verum dominium. Eundem errorẽ eodem tempore docuit Ioannes VViclef, quem refellit optimè Thomas VValdensis lib. 2. doctrinalis fidei, cap. 81. & sequentibus, vsq; in finem libri, & postmodum errorem eundem asseruit Ioannes Hufs, vt patet ex Concilio Constantiensi, sess. 15.

Argumenta eorũ erant tria. PRIMVM ex Scriptura, Osee 8. *Ipsi regnauerunt; & non ex me, Princeps exstiterunt, & non cognoui, argentum suum & aurum suum fecerunt sibi idola, & interiret. Vbi Dominus improbat dominia improborum Regum, & dicit, se nõ dedisse ea illis, & causam reddit, quia idola sibi fecerunt. SECUNDV M argumentum ex illo Eccl. 10. *Regnum à Gente in Gentiẽ transfertur propter iniustitias.* Argumentum TERTIV M, ex ratione, quia non est dominium nisi à Deo; Deus aut nullo modo conferret dominia improbis, tum quia hostes eius sunt, tum etiam, quia videretur approbare abusum; aburũtur enim omnes impij sua potestate.*

Hic